

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
INTRODUCCIÓ AL DRET

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	INTRODUCCIÓ AL DRET
Codi	101800
Semestre d'impartició	1r Q Avaluació Continuada
Caràcter	Troncal
Nombre de crèdits ECTS	7.5
Grups	1GG, 4GM
Crèdits teòrics	14.25
Crèdits pràctics	0
Horari de tutoria/lloc	Dimecres de 18h-20h
Departament/s	DRET PÚBLIC
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	40% 75h presencials 60% 112,5h treball autònom
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català Castellà
Grau/Màster	Grau de Dret
Distribució de crèdits	25h/ECTS 187,5 hores
Horari de tutoria/lloc	Dimecres de 18h-20h
Adreça electrònica professor/a (s/es)	pcuadros@dpub.udl.cat

Informació complementària de l'assignatura

El programa de l'assignatura Introducció al Dret està concebut com una reflexió introductòria al dret en general i en especial a l'anàlisi del vocabulari, conceptes i categories bàsics i necessaris per al coneixement jurídic i que apareixen en l'estudi de qualsevol branca del dret. Així mateix pretén realitzar una introducció crítica al dret, al seu paper en la societat, al seu origen i als principals elements que ho configuren en la societat moderna.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Adquisició d'una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica

Objectius

- Introduir-se en el coneixement dels principis i valors jurídics i teories de la justícia
 - Contextualitzar els drets humans i conèixer els elements per realitzar una anàlisi crítica del dret
 - Valorar les conductes i les normes com a justes i injustes
- Demostrar coneixement de les característiques, esquemes conceptuals, institucions i procediments del sistema jurídic

Objectius

- Situar i conèixer el dret com a fenomen social. Establir les relacions entre el conflicte social, el poder polític i el dret
- Conèixer el concepte de norma, la seva estructura, topologia i atributs formals i materials
- Conèixer i aplicar els conceptes i concepcions jurídiques bàsiques. Reconèixer els categories més importants utilitzades en els disciplinis jurídic-positives
- Capacitat per identificar i interpretar les fonts del dret vigent

Objectius

- Conèixer com es produeix, interpreta i aplica el dret
- Capacitat per redactar documents jurídics de diferent naturalesa

Objectius

- Conèixer els processos d'argumentació
- Capacitat per identificar interessos socials i valors subjacents en els principis i regles jurídiques

Objectius

- Situar i conèixer el dret com a fenomen social. Establir les relacions entre el conflicte social, el poder polític i el dret
 - Conèixer com es produeix, interpreta i aplica el dret
 - Introduir-se en el coneixement dels principis i valors jurídics i teories de la justícia
- Demostrar coneixement de l'ordenament jurídic en vigor

Objectius

- Diferenciar el dret d'uns altres ordenis normatius, identificar el seu contingut i conèixer la manera en què el dret incideix sobre els conductes
- Conèixer el concepte de norma, la seva estructura, topologia i atributs formals i materials
- Conèixer els característiques i problemes de l'ordenament jurídic

- Capacitat per percebre i assimilar el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la seva necessària visió transdisciplinària

Objectius

- Conèixer el concepte de norma, la seva estructura, topologia i atributs formals i materials
- Capacitat per construir una decisió jurídica raonada

Objectius

- Conèixer els processos d'argumentació
- Introduir-se en el coneixement dels principis i valors jurídics i teories de la justícia
- Valorar les conductes i les normes com a justes i injustes

Competències

Competències generals

CB1. Capacitat d'anàlisi i de síntesi.

CB2. Capacitat de gestió adequada de la informació.

CB3. Capacitat per al treball en equip.

CB4. Capacitat d'aprenentatge autònom permanent i adaptació a les noves circumstàncies.

CB5. Capacitat d'iniciativa, creativitat i lideratge.

CB6. Capacitat per al compromís ètic.

Competències específiques

CES1. Demostrar coneixement de les característiques, esquemes conceptuals, institucions i procediments del sistema jurídic.

CES2. Demostrar coneixements de l'ordenament jurídic en vigor.

CES3. Capacitat per identificar interessos socials i valors subjacents en els principis i regles jurídics.

CES4. Capacitat per rebre i assimilar el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la seva necessària visió interdisciplinària.

CES5. Capacitat per identificar i interpretar les fonts del dret vigent.

CES6. Adquisició d'una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i en el desenvolupament de la dialèctica jurídica.

CES7. Capacitat per construir una decisió jurídica raonada.

CES 8. Capacitat per redactar documents jurídics de naturalesa diversa.

Competències estratègiques universitat (CEU)

CEU1. Correcta comunicació oral i escrita en el llenguatge tècnic.

CEU2. Domini de les TIC aplicades al perfil del grau: tractament de textos, bases de dades, recursos web.

CEU3. Correcta comunicació oral i escrita en anglès en el llenguatge tècnic.

CEU4. Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels drets humans i als valors propis d'una cultura de pau i valors democràtics.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Tema 1. Societat i dret. Relacions socials i relacions jurídiques

Aproximació al concepte de dret. Dret i força. Normes socials, morals i jurídiques. El dret com a fenomen social. Conflicte i dret. Les funcions del dret.

Tema 2. Dret, Estat i societat moderna

Dret i poder. Del feudalisme a la societat moderna. Estat i Estat de dret.

Tema 3. Usos de la paraula dret

Ambigüitat i vaguetat del dret. Usos jurídics de la paraula dret: subjectiu, objectiu, axiològic. Dret objectiu, dret subjectiu i justícia. El dret com saber jurídic.

Tema 4. Normes jurídiques: estructura i elements

El llenguatge prescriptiu. Normes i proposicions normatives. Estructura i elements de les normes. El nucli normatiu i els elements de les normes prescriptives. Tipus de normes jurídiques: imperatives i permissives; abstractes i concretes; escrites i consuetudinàries. Normes de ius cogens i normes de ius dispositivum. Normes primàries i normes secundàries. Regles i principis. Normes constitutives.

Tema 5. Normes jurídiques: atributs formals i materials

Atributs que expressen relacions formals: validesa, vigència i aplicabilitat jurídica. Atributs que expressen relacions materials: eficàcia i efectivitat de les normes jurídiques.

Tema 6. Fonts de producció jurídica

Fonts del dret. Sistema de fonts de l'ordenament espanyol. Llei, costum i principis generals del dret. El principi de legalitat. La jurisprudència i el dret. La Unió Europea i l'ordenament jurídic comunitari.

Tema 7. Interpretació i aplicació jurídica

La interpretació del dret. Classes d'interpretació. Mètodes límits de la interpretació. La justificació dels casos difícils. L'aplicació del dret. Formes de resolució jurídica de conflictes: resolució extrajudicial i resolució judicial.

Tema 8. L'ordenament jurídic

Sistema jurídic i ordenament jurídic. Criteris organitzatius del'ordenament jurídic: jerarquia, especialitat i temporalitat. La plenitud i el problema de les llacunes. La coherència i el problema de les antinòmies.

Tema 9. Conceptes jurídics fonamentals

Dret públic i dret privat. Deure jurídic. Il·lícit i responsabilitat. La sanció. Dret subjectiu. Persona física i persona jurídica. Drets Humans i drets fonamentals

Tema 10. Dret i justícia

Les relacions entre el dret, la moral i la justícia. Teories de la justícia.

Tema 11. Globalització i drets humans

Els drets humans en el context de la globalització. La democràcia i els poders socials.

Tema 12. Introducció: materials jurídics premoderns

El procés de democratització d'Atenes i el dubte sobre la llei. Característiques generals del dret romà i diferenciació respecte del dret modern. El cristianisme i la seva influència a la cultura jurídica-política. La societat feudal i els conceptes escolàstics de llei divina, llei natural, llei positiva. Feudalisme, absolutisme i orígens de la societat mercantil.

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitats formatives Gran grup

Classe magistral, comentaris de sentències, notícies jurídiques, discussió i valoració

Les classes es desenvoluparen cada setmana en sessions de dues hores. Per a la adquisició de coneixements i habilitats durant aquestes classe s'utilitzaran lliçons magistrals, remissió a manuals i dinàmiques de treball que faciliten la comprensió y assimilació dels continguts teòrics.

Activitats formatives Grups mitjans

Petits grups per fer comentaris de texts, lectures de sentències i textos en comú, treball en grup, per parelles, per analitzar i comentar materials docents i textos jurídics.

Les classes es desenvoluparen cada setmana en sessions d'una hora. En aquestes classes es faran: seminaris de comentaris de texts; pràctiques jurídiques i estudi de casos, debats i tutories col.lectives. En aquestes classes els estudiants hauran de fer exercicis, comentaris de texts, de lleis i sentències i activitats diverses relacionades amb els continguts de la assignatura.

Les activitats es faran a partir de materials de treballs proporcionats pel professor. Les dinàmiques d'aquestes classes ajudan a seguir i clarificar els continguts de la materia. Es busca que l'estudiant a més de aprendre i conèixer una determinada informació sapiga com accedir a la materia, obtenir la informació i els necessaris per l'estudi de la assignatura, crean canals per accedir als coneixements, es formi un esprít crític vers les normes i els casos judicials, aprengui a raonar i a questionar això determinat en les lleis, normes i discursos jurídics.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Dates (Setmanes)	Descripció	Activitat Presencial	HTP (2) (Hores)	Activitat treball autònom	HTNP (3) (Hores)
1	Presentació de l'assignatura i Tema 1	Lliçó magistral	3	Estudi material docent	1
1	Introducció a les activitats	Pràctiques	1	Estudi material pràctiques	4
2-3	Tema 2	Lliçó magistral	6	Estudi material docent	7
2-3	Text 2	Pràctiques	2	Comentari text	3
4-5	Temes 3 i 4	Lliçó magistral	6	Estudi material docent	9
4-5	Text 5	Pràctiques	2	Comentari text	3
6	Tema 5	Lliçó magistral	6	Estudi material docent	5
6	Text 6	Pràctiques	1	Comentari text	4
7-8	Tema 6	Lliçó magistral	6	Estudi material docent	8
9	Primera prova	Avaluació	2	Estudi material docent	6
10-11	Text 7	Pràctiques	2	Comentari text	4
12-13	Tema 7	Lliçó magistral	5	Estudi material docent	6
12-13	Text 8	Pràctiques	2	Comentari text	4
14	Tema 8	Lliçó magistral	3	Estudi material docent	8

14	Text 9	Pràctiques	2	Comentari text	4
15	Tema 10	Lliçó magistral	3	Estudi material docent	6
15	Text 10	Pràctiques	2	Comentari text	4
16	Tema 11	Lliçó magistral	3	Estudi material docent i texts	6
17	Tutories	Tutories	1	Estudi material docent i texts	7,5
18	Setmana d'avaluació	Setmana d'avaluació		Estudi material docent i texts	5,5
18	Segona prova	Avaluació	2	Estudi material docent i texts	7,5

(2) HTP = Hores de Treball Presencial

(3) HTNP = Hores de Treball No Presencial

Avaluació

Objectius	Activitats d'Avaluació Criteris	%	Dates	O/V (1)	I/G (2)	Observacions
Demostrar el grau de coneixement adquirit i les competències específiques adquirides en relació als temes 1,2,3, 4, 5 i 6 i els textos 1, 2, 3 i 4	Prova escrita	25% 2,5 punts sobre 10	Coordinadora	O	I	Les preguntes seran sobre els materials docents recomanats en cada tema i els textos treballats a les pràctiques fins a la setmana anterior a la de la prova. En aquestes proves es valorarà la capacitat d'aplicar els coneixements adquirits a les sessions de les classes grans i mitjanes i la capacitat d'anàlisi crítica i l'argumentació donada en la resolució dels casos.
Demostrar el grau de coneixement adquirit i les competències específiques adquirides en relació als temes 7-11 i els textos 5, 6, 7, 8.	Prova escrita	25 2,5 punts sobre 10	Coordinadora	O	I	Les preguntes seran sobre els materials docents recomanats en cada tema i els textos treballats a les pràctiques fins a la setmana anterior a la de la prova.
Validar els coneixements i competències generals i específiques adquirides en relació a totes les activitats realitzades al llarg del curs.	Prova escrita	20 2 punts sobre 10	Coordinadora	O	I	Les preguntes seran sobre els textos treballats a les pràctiques fins a la setmana anterior a la de la prova.

Objectius	Activitats d'Avaluació Criteris	%	Dates	OV (1)	I/G (2)	Observacions
Desenvolupar i treballar les competències generals, específiques i transversals mitjançant la lectura, l'anàlisi i els comentaris de textos al llarg del curs.						
Activitat 1: Situar i conèixer el dret com a fenomen social. Establir les relacions entre el conflicte social, el poder polític i el dret. Obtenir una definició de dret. Distingir entre normes socials, morals i jurídiques.						
Activitat 2 Situar i conèixer el dret com a fenomen social. Establir les relacions entre el conflicte social, el poder polític i el dret. Obtenir una definició de dret.						
Activitat 3: Situar i conèixer las fonts del dret, la jerarquia entre les normes jurídiques. El paper de la Constitució com a primera norma. Els poders normatius. El paper dels jutges						
Activitat 4: Conèixer i comprende les condicions de validesa d'una disposició normativa o de la norma jurídica. Conèixer i comprende el concepte de vigència, entrada en vigor, promulgació, derogació i perdua de vigència de les disposicions normatives o de la norma jurídica.						

Objectius	Activitats d'Avaluació Criteris	%	Dates	O/V (1)	I/G (2)	Observacions
Activitat 5: Conèixer i comprendre el valor del principi de igualtat. Els conceptes de igualtat formal, igualtat material, discriminació i discriminació positiva. Activitat 6: Conèixer i comprendre el valor del principi de llibertat, la seva regulació constitucional i els drets que avarca. El dret de circular lliurement, per residir, el proces de la detenció i els drets afectats, el concepte de Habeas Corpus. Activitat 7: Conèixer i comprendre el dret sancionador -penal i administratiu- en un Estat de dret, els seus principis i requisits legals. El pricipi de legalitat penal, el dret a la tutela judicial, la presunció de innocència, etc. Coneixer les diferències entre la sancio penal i la sanció adminstrativa.	Activitats 1-2-3-4-5-6-7	3 punts sobre 10 mínim 1,2 5 activitats com a mínim sobre 7 en total, o be 6 en el cas que es facin 8.	Lectures i activitats cada 15 dies.	O	I/G	Al llarg del curs en els grups mitjans es faran entre 7-8 activitats de lectura, comentaris de text i pràctiques de les quals s'han de fer obligatòriament un mínim (5 si es fan 7, o 6 si es fan 8) i obtenir una nota de mitjana de 1,2 sobre 3 per tenir accés a l'avaluació final. A totes les activitats es valorarà la preparació i l'estudi dels treballs, la lectura dels texts,l' exposició i participació a les classes i els treballs presentats a cadascuna de les activitats.

1) Obligatòria / Voluntària (2) Individual / Grupal

Sistema d'avaluació

La qualificació final es realitzarà en funció de les qualificacions parcials obtingudes a les tres proves escrites d'avaluació continuada (20% + 25% + 25%) i de la nota final de les activitats realitzades a les classes del grups mitjans (30%).

Proves Escrites d'avaluació continuada

Al llarg del curs es realitzaran **tres proves d'avaluació continuada**, dos sobre els temes de les lliçons del pla docent i una sobre els textos treballats al llarg del curs.

Primera Prova: dimecres 12 de novembre de 2014 (data orientativa, pendent de confirmació) (**prova obligatòria**)

Temari: Tots els temes de GG i GM realitzats fins la setmana anterior. 25% (2,5 punts) Nota mínima: 1,25 punt

Segona Prova: dijous 22 de gener 2015, de 11 a 13h. (prova obligatòria)

Temari: Tots els temes de GG i GM realitzats fins la setmana anterior. 25% (2,5 punts) Nota mínima: 1,25 punt

Prova validació textos classes mitjanes: dijous 22 de gener 2015, de 11 a 13h. (prova obligatòria)

Temari: Tots els textos i temes treballats a les classes mitjanes. 20% (2 punts) Nota mínima: 1 punt.

En aquestes proves es valorarà la capacitat d'aplicar el coneixements adquirits a les sessions de les classes grans i mitjanes i la capacitat d'anàlisi crítica i l'argumentació donada en la resolució dels casos.

La nota final de l'avaluació continuada serà la nota mitjana obtinguda en les tres proves i serà necessari obtenir una nota mínima de 3,5 sobre 7 per accedir a l'avaluació final.

Avaluació continuada = $2,5 + 2,5 + 2 = 7$ Nota mínima = $1,25 + 1,25 + 1 = 3,5$ punts

2. Avaluació de les activitats realitzades als grups mitjans. (30% de la nota final) (3 punts)

Al llarg del curs als grups mitjans es faran entre 3 i 5 activitats de lectura, comentari de text i pràctiques de les quals s'han de fer obligatòriament un mínim de 3 i obtenir una nota de mitjana de 1,25 sobre 3 per tenir accés a l'avaluació final.

A totes les activitats es valorarà la preparació i l'estudi dels treballs, la lectura dels textos, l'exposició i la participació a les classes i els treballs presentats a cadascuna de les activitats.

El valor global d'aquestes activitats és d'un 30% (3 punts sobre 10) Nota mínima 1,5 punts sobre 3 punts

3.- No presentats: els alumnes que es presentin a totes les proves d'avaluació però no tinguin el nombre mínim d'activitats tindran una qualificació de Suspens. Únicament serà qualificats com a no presentats els que no es presentin a alguna de les proves o no realitzen l'avaluació continuada dels grups mitjans.

4. Resum Avaluació final

avaluació continuada	+	avaluació d'activitats
3 proves	+	3-5 activitats

7 punts	+	3 punts
mínim 3,5 punts	+	mínim 1,25 punts
		3 activitats mínim

5. AVALUACIÓ FINAL ÚNICA:

En cas que un/a estudiant/a acrediti documentalment la seva impossibilitat per poder complir alguns dels requisits establerts per l'avaluació continuada podrà optar per la realització d'una prova única de validació de competències i coneixements que es realitzarà en els setmanes assenyalades a aquests efectes en el calendari d'avaluació del Grau.

Aquesta prova consistirà en contestar a 3-4 preguntes de desenvolupament, amb la possibilitat també, de contestar a preguntes mes curtes, de les lliçons del pla docent i dels textos treballats durant el curs.

Aquesta opció, amb acreditació documental, es podrà demanar abans del 15 d'octubre i un cop feta no es podrà variar.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia recomanada

Al llarg del curs el professor indicarà la bibliografia bàsica i complementària per a cadascun dels temes.

Bibliografia bàsica

- L. Prieto Sanchís, *Apuntes de teoría del Derecho*, Trotta, Madrid, 2005 [ATD]
- M. Atienza, *El sentido del derecho*, Ariel, Barcelona, 2001. [SD]

Bibliografia complementària

- M. Atienza, *Trasla justicia*, Ariel, Barcelona, 1993.
- M. Jesús Moro Almaraz i I. Sánchez Cid, *Nociones básicas de derecho civil*, Tecnos, Madrid, 1999 [NBDC]
- J.R. Capella, *Elementos de análisis jurídico*, Trotta, Madrid, 1999.
- J.R. Capella, *Fruta prohibida*, Trotta, Madrid, 1999.
- J.J. Moreso y J.M. Vilajosana, *Introducción a la teoría del derecho*, Marcial Pons, Barcelona, 2004.

Altra bibliografia

- AA.VV, *En el límite de los derechos*, EUB, 1996.
- P. Barcellona, *El individualismo propietario*, Trotta, Madrid, 1996.
- H. Kelsen, *¿Qué es justicia?*, Ariel, Barcelona, 1991.
- A. Latorre, *Introducción al derecho*, Barcelona, Ariel, 1976.
- J. García Morillo, *La democracia en España*, Alianza, 1996.
- H. Silveira, *Identidades comunitarias y democracia*, Trotta, 2000.
- V. Méndez y H. Silveira, *Bioética i dret*, Ediuoc, Barcelona 2005.